

poněvadž vůbec neměl příjmů a poněvadž jeho jmění bylo vyčerpáno štědrými platy jeho první manželce. Stěžovateli nelze dáti za pravdu. Žádost o snížení výživného podána byla u opatrovnického soudu dne 28. června 1924 a ve skutečnosti byla řízena proti dotyčnému usnesení opatrovnického soudu, jímž byla určena formou soudního schválení výše výživného, jež platiti svým dětem byl stěžovatel uznán povinným, kteréžto usnesení podle spisů nabylo formální i materiální právní moci. (§ 18 nesp. řízení). Přirozeně, poněvadž šlo o výživné dětí placené otcem, při jehož určení jest rozhodujícím otcův dočasný stav majetkový, mohla se materiální právní moc řečeného usnesení vztahovati pouze na poměry, za jakých bylo vydáno, tedy na onen otcův stav majetkový, jenž byl vzat řečenému usnesení za základ; proto sluší uznati, že takové usnesení je změnitelné, změní-li se poměry tak, že ospravedlňují změnu ve výši výživného. Pokud jde o takovou změnu k u p r o s p ě c h u dětí, je soud podle §u 142 druhý odstavec obč. zák. z moci úřední oprávněn, k d y k o l i j i učiniti. Pokud jde o snížení výživného, tedy o změnu v neprospěch dětí, jest k tomu (a contr. § 142 odstavec druhý obč. zák.) zapotřebí žádosti postiženého a zahájení nového řízení, pokud se týče nového rozhodnutí soudního, neboť taková změna z úřední moci nemůže býti nařízena. Změna může tedy teprve nastati novým usnesením soudním, účinnost tohoto nesahá na poměry p ř e d podáním žádosti, neboť změna může nastati teprve okamžikem, kterým byla její ospravedlněnost uplatňována, nemůže se dotýkati poměrů před podáním žádosti, na něž se vztahuje materiální právní moc prvotního usnesení, nějakým uplatňováním změny nijak nezasaženého, tedy do té doby nezměnitelného. Teprve podáním žádosti zasažena byla materiální právní moc předchozího usnesení, teprve od jejího podání rozhodujícími jsou pro požadované snížení výživného změněné majetkové poměry otcovy, a uvažena by býti musila jeho nemohoucnost platební, ku které stěžovatel nyní poukazuje.

Čís. 4470.

Pohledávka manželky na placení výživného jest pohledávkou peněžitou ve smyslu §u 379 ex. ř.

K povolení prozatimního opatření pro peněžitou pohledávku se nevyhledává, by dlužníkovu jednání bylo obmyslné, stačí, vychází-li nebezpečí, ohrožující vydobytí pohledávky, z takových jednání dlužníkových, jež nejsou hospodářsky a právně nutna a účelna a zmenšují jeho jmění nebo je činí věřiteli nepřístupným.

(Rozh. ze dne 16. prosince 1924, R I 1023/24).

Manželka, odděleně žijící, žalovala manžela o placení výživného a domáhala se prozatimního opatření zákazem zcizení a zastavení manželova nabytku. Soud první stolice prozatimní opatření povolil, rekursní soud návrh zamítl. Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Především dlužno zaujati stanovisko k otázce, zda nárok, k jehož zajištění žalobkyně se domáhá prozatimního opatření zákazem zcizení a zastavení nabytku žalovaného, jest peněžitou pohledávkou či jiným nárokem ve smyslu Šu 381 ex. ř. Přisvědčiti jest soudu rekursnímu, že jde o pohledávku peněžitou, neboť dle návrhu žalobkyně, po této stránce jediné směrodatného, domáhá se tato prozatimního opatření ku zajištění svého nároku vůči žalovanému na placení výživného 600 Kč měsíčně, uplatněného žalobou. Z toho jasně plyne, že tu jde o peněžitou pohledávku určité výše t. j. 600 Kč měsíčně ve smyslu §§ 379 a 380 ex. ř., ježto žalobkyně žádá placení peněžitých příspěvků na výživu a nežádá od žalovaného, by ji živil ve své domácnosti. Na tom ničeho nemění okolnost, že § 382 ex. ř. mluví pod čís. 8 také o určení výživy, kterou manžel prozatím má dávatí své manželce a dětem. Zákon zde nechtěl uvést příklady nároků, pro něž lze povolití prozatimní opatření a nechtěl vysloviti, že nejde o peněžitou pohledávku, pokud výživné nebylo určeno, nýbrž uvádí pouze příklady zajišťovacích prostředků pro nároky, naznačené v Šu 381 ex. ř., tedy pro nároky, které nejsou peněžitými nároky ve smyslu §§ 379 a 380 ex. ř. Jinak by na příklad manželka, která dosud vůbec nemá exekučního titulu pro svůj nárok na výživné, dosáhla jeho zajištění za snadnějších podmínek Šu 381 ex. ř., kdežto manželka, dosáhnuvši již exekučního titulu soudním smírem, musila by prokázati mnohem těžší podmínky Šu 379 ex. ř., jelikož o povaze jejího nároku jako peněžité pohledávky již není pochybnosti. Dlužno tedy míti za to, že prozatimní opatření, o které tu jde, lze povolití jen za podmínek Šu 379 ex. ř. Dle zjištění prvního soudu jest nárok manželčin osvědčen. Co do jiných podmínek Šu 379 ex. ř. Nejvyšší soud nesdílí právního názoru rekursního soudu, že tento § předpokládá jednání dlužníkovu, a má za to, že stačí, vychází-li nebezpečí, ohrožující vydobyti pohledávky, z takových dlužníkových jednání, která nejsou hospodářsky a právně nutná neb obvyklá a zmenšují jeho jmění nebo činí je věřiteli nepřístupným. S rekursním soudem dále nelze souhlasiti, pokud návrh žalobkyně na povolení prozatimního opatření zamítl, poněvadž prý nebylo osvědčeno, že jest pravděpodobno, že by bez něho žalovaný dobytí nároku žalobkyně na výživu zmařil, nebo značně ztížil. Jest arciž pravda, že osvědčení této obavy jest podle Šu 379 ex. ř. nezbytnou podmínkou pro povolení prozatimního opatření k zajištění peněžité pohledávky, o jakou dle toho, co shora uvedeno jde také v tomto případě. Než žalobkyně dle úsudku nejvyššího soudu učinila tomuto požadavku úplně zadost, ježto svědek Leopold J. potvrdil, že žalovaný, jsa bez zaměstnání a bez prostředků, pokusil se svědkovi prodati svůj jediný zjevný majetek, totiž nábytek. Tím jest osvědčeno, že žalovaný zamýšlí, učiniv po této stránce již určitý pokus, zcizením předmětů svého majetku zmařiti nebo stížiti dobytí peněžitého nároku své manželky. Z toho jest usouditi, když ohrožení nároku spočívá v onom chování žalovaného, že byly splněny všechny předpoklady pro povolení navrhovaného prozatimního opatření.